

CORINA ISABELLA CSISZÁR și FLORIN AVRAM

La o șezătoare din Călinești

Rodica Nemeș, Budești: Vai, bine-mi pare că ați zinit la noi și dacă suntem mai bătrâne. Că acasă de șezi a lucra, nici un spor n-ai.

Ileana Tibil, Călinești: Altfel mere lucru cu mai multe laolaltă.

Ileana Șandor, Ocna Șugătag: Noa, hai, Rodica, am zinit și noi cu iestelalte vecine în șezătoare.

N. R.: Că amu am fo grăită, ce Doamne, nu sosâți?

I. T.: Că n-am putut vini așe iute. Api până am făcut de cină, am și vițâl, api până i-am dat lapte. Tare greu am zinit.

R. N.: Noa, haidați ș-om lucra ș-om povesti. Și până ce cântă cocoșii om avea vreme să gățăm caierele, cât de mare-i noaptea iarna.

I. Ș.: Da hăi, găzdoaie te-ai gândit să pui anu aiesta cânepă.

R. N.: Dară că m-am gândit, oi pune-o după coastă să-mi sie mai aproape, să nu umblu atâta.

Maria Șerba, Călinești: Și io oi pune da cum mi-i familia mare, oi pune vreo 3-4 cane de sămânță. Într-un capăt de arătură m-oi duce și-oi sămâna-o că-i musai. Din ce-i face gatii, cămeși, că aieștia una, două le rump, să duc în pădure, să duc a ara și zin cu cămeșile rupte.

R. N.: Lucră greu oamenii.

I. T.: Astă iarnă am lucrat și cu lâna și n-am apucat. Le-am pus în toptilă și-o zânit puhoiu și mi-o mânat-o.

I. Ș.: Uăi, de mine și eu am pățit așa. Hai, mă, Ște, să merem fuga, hai, mă, că zine puhoiu.

Ștefan Rad: N-o fo rând c-o zinit puhoiu și giuătate cânepa s-o dus.

R. N.: Api mai luați și voi sama bărbați, că nu ne videm capu de atâtea.

I. Ș.: Eu am gândit că nu mai pun cânepă anu aiesta că nu tare bine știu rânduiala ei. Când să samână, cum să samână, n-am prins lucrarea asta de micuță și amu n-o pot învăța. Da mi-ți învăța oarecare.

M. Ș.: Cu semănatu cânepii tare trebe să ai grijă. Să ții samă de niște învățăminte. Într-o părete de desagi pui sămânță de cânepă. Da pui acolo și-un ou de la găină, să sie cânepa mândră, galbână, așa ca ou.

I. T.: Am auzât și io ca mama bună. Cine mere a semăna poate fi bărbat sau femeie. Și trebe mândru să sie îmbrăcați ca de sărbători. Dacă-i femeie aspră, iute, să aibă grijă că niciodată nu-i holda cum trebe, îi cu ponoare. Da o femeie liniștită, are o holdă mândră, lină.

I. Ș.: Api io-s mai aspră.

M. Ș.: Trimite-o pă soacră-ta să margă. Și numa în zî de dulce să samână. La primu pumn de sămânță ții ochii închiși și zici:

Cum nu vād eu a sămāna,
Așa să nu vadă pāsările ceriului a mânca,
Rodu câmpului, holda omului.

Și aruncă primu pumn de sămânță. Și apoi samână normal și când gată de sămānat iar aruncă în sus, ca să crească mare:

Ș. R.: Să crească mare cât casa,
Moale ca mātasa.

M. Ș.: Și bărbați samână mai ales dacă-s oameni mai liniștiți.

Ș. R.: Cu cânepa-i greu a lucra. Trebe de când o samini și până-i pă fus, până-i cămeșă să lucrui.

M. Ș.: Apoi la Sānzienne te duci cu groștior s-o stropești la holdă. Și o fost femei care n-o știut s-o culeagă și-o zās: „Du-te, hāi, bărbate și cosă-o.” Când îngālbine cânepa de vară (că-s două categorii de toamnă și de vară) și vezi că deja o-nflorit și-ngālbine paiu, te duci și-o culegi. Și-o legi snopti, 10 snopti o legat de cânepă. Și să pun pupti. Horea cânepii:

Noi culegem cânepa,
Bis
Zin feciori a ne-ntreba, māi,
Noi culegem cânepa,
Unde-om face șezătoare
Bis
La Mārie peste vale, māi.
La Mārie pă poduț
Bis
Acolo-i ș-a meu drāguț
Bis.

M. Ș.: Cânepa de vară tre să stāie cam două săptămāni și cânepa de iarnă cam trei săptămāni în toptilă. Da toptila tre făcută mai la marginea râului, unde-i lină apa, că altfel ț-o mână apa dacă-i apă iute. După ce stă trebe scoasă și spālată. Bārbatu da cu ie de apă, până albea, până să ducea tāt negru cela. Până rămānea pozdărea albă. Și apoi să ducea acasă pă pālant să să uște la soare. Și trebe întoarsă și adunată sara, să nu pice roua pă ié. Și api trebe melițată și melița îi și pentru o femeie și pentru două femei. Să samână cânepa și-s femei de lucru în casă și atunci lucră două că-i mult de lucru. Și api pân hrebdincă o tragem, facem călți,

trăsuri, fuior. Din trăsuri și fuior s-o făcut cămeși mândre de sărbători. Din călți s-o făcut saci, o făcut călți buni și călți răi. S-o făcut desagi, lepedeauă. Alegeam pozdării și bărbații își aprindeau pipa cu pozdării. Făceau pozdăriile lungi. Și când mergeam în șezătoare era la Doroaie sub grindă plin de pozdării, era mănunchi. La Ștefan și la Axenia Lupoaiei și la Todosanca era șezătoare.

R. N.: Baba Todosanca ne învăța tot felu a face.

Ș. R.: Erau șezători în postul Crăciunului și am făcut și ce n-o trebuit.

R. N.: Mergeam cu un brățuc de lemne și un miez de petrol în loampă și ți-o fo mai mare dragu câte ne-o spus și ne-o tomnit. Și am făcut să zie feciorii. Înt-atâta o sosât. Știut-o femeia ceie multe. Că tot m-o înfricat să nu spun, da amu poate m-oi scăpa și oi mai și spune, Dumnezeu s-o ierte. Îe o știut mai multe ca tăte și-o fo loatră femeie.

I. Ș.: Mie mi-o fo nănașă, eu am cântat-o când o murit.

R. N.: Spune-ne cum ai cântat-o?

O, bunucă, mătușă,
Mătușă, Todosancă,
Dumăta ai și meritat
Amu să te si cântat
Tăte babele din sat
Pă tăte le-ai ajutat
Să nu zică nimenea,
C-o mărs noaptea nu zua,
Să nu le vadă lumea.

Le descânta la femei că să lua laptele de la vaci și mergeau să le descânte. Nu știți voi câte neazuri o fo pă sate, tăt feliu.

M. Ș.: Când o fo pruncii mici și de bai și deocheați te-ai dus și ai întrebat-o ce să faci. La mușcătura de zierme o știut ea ce să descânte și ce să facă, la tăte bolile.

R. N.: Amu îi moartă, Dumnezeu s-o hodinea și mie mi-o făcut și cât de bine mi-o prins.

M. Ș.: Ți-o făcut și te-ai măritat?

R. N.: Ei.

M. Ș.: Poate rămâneai fată bătrână.

R. N.: Eu vă spun numa ce-o fost. Da bine ți-ai aflat hazna de la ea, ca de la ea nici de la una.

Ș. R.: O știut omu tău?

R. N.: N-o știut, da cine face să știi? Amu după ce-s trecute. Că trec de la o vreme vaciurile ieste și descântecele. Și uite, bine găzdăluim, mulțam la Dumnezeu Sfântu.

I. Ș.: Da până zineu feciorii făceam pârghiuță. Zmulgem din vârvu caierului și o scălmânam bine, bine, așe ca o mingiuică. Și o aprindeam și-o aruncam în sus și ziceam:

Pârghiță arde bine
Și bădița noastă vine.

Și api de zine acela, de nu, tăt zinea oricare.

M. Ș.: Noi aveam un bălțăgaș sub scaun, și luam cărbuni și puneam la băltag și dădeam cu ei în grindă. Câte scânteii o sărit, atâția feciori o venit în șezătoare.

Ș. R.: Și de să ridică pârghița sus zin, de nu să ridică, nu mai zin.

M. Ș.: Da pârghița tre să te gândești pentru cine o faci. Și ăla tre să zie.

I. Ș.: Pă cine vreți să aduceți?

R. N.: Pă Vasalia Știrbului.

Meseni; foto: Florin Vasile Pop

Pârghița o pticat jos
A si badea mânios.

Apoi ne legam la ochi și ne duceam la parii din gard și puneam mâna de era paru strâmb, ziceam că ne-a si bărbatu strâmb. Se numără 9 pari îndărăpt: nu-i 9, nu-i 8, nu-i 7, nu-i 2,

aiesta-i! Și-l legam cu-n sir de tort. A doua dzî merem să videm cum îi. Ioi și de-i arin îi sărac, îi de stâjari îi găzdac, îi drept, îi bun. Și la soc descâtam. Mergeam pe o coadă de mătură:

Eu nu scutur socu
Eu scutur pă Marcu
Marcu scuture-l pă dracu.
Dracu scuture feciorii
De pân alte șezători,
Să zie, Ion, Pătru, Vasalie
Și tăți feciorii.

M. Ș.: Voi vă amintiți că marți sara nu torceam cânepă? Pântru Marțolea. Api luam sita. Se puneau două femei spate în spate și dădeau o sită printre pticioare zicând:

Turtuluc butuc
Pă cine s-aduc?
Pă Vasalie să-l aduci
Pă Ion să-l aduci.

M. Ș.: Se pune fir de tort pe sită că fără tort nu-ți vine nime. Și ne strângem tăte fetele cu sita deasupra capului, ne roteam și ziceam:

Du-te, sită și te-ntoarce,
Mulți feciori ne adă-ncoace
Mândri și de omenie
Ion, Deorde, Vasalie
Și tăți feciorii care mi-s dragi mie.
Șoareci în cioareci,
Furnici în opinci,
Repede să zie aici.
Să n-aivă stare, nici alinare,
Până la noi în șezătoare.

Și țâpam sâta și mintenaș zineu. Da, sosău, odată-i auzei horind.

Ș. R.: Nu sta tăte fetele lângăolaltă. Și cum zineu feciorii, să mai băgau printre ele. Și le lua fusu. Și nu-i dai fusu înapoi până nu îți dă o guriță. Acolo pă loc dintre tăta lumea.

R. N.: Api dacă era mânioasă, că nu i-o luat fusu, cum zicea?

Fusu meu cu țurcalău,
Saie-ți otii mutalău,
Ce nu l-ai luat pă a meu?

Alta zâce:

Și-a meu îi cu roată verde,
Mutălău nu mi-l vede.
Mutălău di la masă,
Nici apucă, nici să lasă.
Mutălău de la ușă,
Nu sare s-apuce fusă,
Ște, nu ești tu, acela?

Api de nu-ți plăcea cine-ți apucă fusu, nu te lăsai să te sărute.

Ș. R.: Noa, lasă, că la joc te-oi scoate eu duminică. Oprea ceterașu și te scotea din joc.

I.Ș.: M-o scos și pă mine de câte ori. Încă și Ștefanu Radului m-o scos. Api ce bai că te-o scos? Decât să te sărute cine nu țe-o plăcut.

M. Ș.: Amu-s doi ani ne-am adunat mai multe neveste în șezătoare, da io am ajuns mai târziu. Până mi-o zinit bărbatu din pădure, până mi-am gătat lucru, până mi-am culcat coconii. Și am apucat un caier de cânepă, nu m-am gândit că-i marți sara. Când am zinit, am auzât înapoia mea niște pași apăsați. Ce poate si? M-am întors, m-am uitat, n-am văzut pă nime. Am mai zinit un ptic iar am auzit, mai aproape. Năroc că n-am avut mult de mărs. Și am povestit și babele noastre o zâs: „Vai, api tu n-ai văzut că-i marți sara și nu să toarce cânepă? Aceie o fo Marțolea, bine că nu te-o prins.” Că nu știu ce pățam. Și de atunci nu m-o mai lăsat să torc marți sara cânepă. Nu era voie marți sara să mături pân casă, ne temem a mere acasă și ne petreceau feciorii. Noi ne-am ferit și de Milostive, n-am pus tiară, n-am țesut, n-am cusut în cele două miercuri înainte și după Paști, cele două miercuri din Săptămâna Mare și Săptămâna Luminată. Că zâce că umbla caru cu Milostivele. Apoi te puneau în car și te aruncau în șanț. O zis unu că tot o fost melestuit, Milostivele l-o îmblătit. Așa erau ca niște lumnuță aprinse și jucau pă dealuri. Și pânza țe-o luat-o și țe-o-nvârtit-o pă lângă un pom. Nu era bine să țeși atunci. Sau la zile cu prilej, Joi între Tunuri, Ilie, Ordotia.

R. N.: Mi-o fo rușâne a zice, da mai aduceți un braț de lemne că noapte-ai lungă și iute trec. Și un ptic de petrol, un ptic de oloi în loampă.

M. Ș.: Ce pânză puneți?

I. Ș.: Eu n-am semănat cânepă, oi fa pânură de teptare (pieptare). Noa, că și teptare tre la cămăși. Am făcut cămăși cu pânză suveicată tare și tare mândră mi-o ieșit și cu coroniță și cu prună și colți din pânză și sirisău. Mânecele dintr-un lat de pânză le-am făcut și un clin iar dintr-o jumătate de lat. Așa am știut dintotdeauna să croiesc cămașa. Este bărbat care-i mai gras și mai năpustești din clin, cu 2-3 jedite mai lărguț. Am încheiat latu pă clin la mâneci și la tepti. Prima dată rupturița și apoi colții din pânză.

M. Ș.: După ce ai croit, primu lucru îi latu cu clinii și la poală și la mâneci.

I. Ș.: Apoi tai gura cu 20-30 țenti. Și o fac cu boți în sus și-n gios. Și teotoarea îi împletită pă gedite din 5 ață, faci așa o teotoare lungă, o bați cu dosu cuțitului să fie strâmtă. Și faci

2 sfredele și doi ciucalăi. Cam într-o lună fac o cămeșă din asta, da cele femeiești îs mai pretențioase, nu le gați așe cu spori. A mea mi-am cusut-o amu așă mai bătrânească, nu-mi pot fa amu cu flori și cu mărgel. Și croiu samână bine cu cămeșă bărbătească. Mânele-s dintr-un lat și un clin și la model îi zice *păianjen împtiedicat*. Și mi-am făcut numa niște colțișori mici și *rupturiță, sirisău*; și mi-am tras trăsură din 13 și la umăr am *corigău* din *corigată* și umplut cu *puiți*. Și mi-am făcut *pană măreață*.

M. Ș.: Demult, fetele de bocotani își cosău cămeși cu pană pă umăr, pană măreață, *pană făloasă*. Da și cele coldușă le-o tras firea să-și puie.

R. N.: Da, că bine o făcut.

I. T.: Și eu îmi gat caieru și-mi pun tiară. Oi face un pic de pânză să aivă bărbatu-meu de o păre de gatii, pă când mere a ara.

I. Ș.: Dacă tot grăim de cămeși, în poveste-ne cum o fo cu *Cămeșă Ciumii*.

I. Ș.: O fo mari năcazuri, mureau oamenii pă capete, familii întregi. Zăceau că unde să bagă Ciuma în ocol, rămâne ocolu gol. Și atunci s-o gândit femeile ce să facă. Și s-o adunat 9 femei. Or să sie văduve, or fete tânere, or să sie neam. Și să aduna marți sara într-o casă părăsâtă. Deci marți sara când nu s-o putut lucra cu cânepa, Cămeșă Ciumii atunci s-o făcut într-o noapte. De la tors și până la țesut atunci o făcut. Și nu aveau voie să vorbească nimic între ele. Și trebuiau să aibă grijă să nu le atace oaricine. După ce-o gătat-o s-o dus între hotare; acolo o făcut groapă, o pus-o și-o îngropat-o. Și o pus și un par între hotare. Să mai întâmpla c-o făcut și copârșău și o pune în copârșău. Și după ce-o băga în pământ o cânta. Așa ca pă morți, o cânta morțăște, numa să să deparde de sat. Zăce că Ciuma umbra pân sat. Un om s-o dus din Călinești până-n Cornești și-o zâs că pă când o fost aproape de Cornești i-o ieșat înainte o băbucă mnică, îmbrăcată rău, tătă zdărietă și o fugăre niște câni. Omu s-o gândit, vai, săraca femeie, cum o fugăresc câni. Și-o apărat-o de câni. Și-o zâs omu: „noa, uite, cât de rău am făcut, că trebuia s-o las s-o mănânce câni”. Oamenii n-o văzut ciuma ca p-o boală, ci ca p-o femeie.

R. N.: Și de Fata Pădurii ziceu c-o fo femeie. Și o fo într-o casă părăsâtă, feciorii și-o giucat fata și pă când pă dimineață tăt o fo numa năcaz în casa ceie i-o omorât pă tăți.

M. Ș.: Și păcurarii când rămâneau oile fără lapte, ziceau că tre să aducă flori din grădinața Fetei Pădurii. Și spunea un păcurar bătrân că nu te-ai putut duce la grădinața Fetei Pădurii numa așa să iei flori, că te-o prins și n-ai știut ce-ți trebe. S-o dus cu urdă și cu caș și le-o lăsat acolo. Și o adus flori și le-o pus în gălețile oilor.

I.Ș.: Sau mergeam după mătrăgună și trebuia să-i dai mâncare și băutură și să-i descânți și să joci după ié.

R. N.: Și hore Fata Pădurii:

În lume de n-or si foastă
Leuștean și rostopască,
Tătă lumea ar si a noastă.

M. Ș.: Este oarice aicia, la Corha Strâmătorii. Și acolo o văzut un om pă Fata Pădurii și pă

Omu Noptî cum să sfădeu laolaltă. O zâs că nu le-o înțales *besădzâle* (vorbele), numa făceau larmă. Și să teme fata de câinele negru. Și și-o cumpărat oamenii câini negri la stâni și nu s-o mai apropiat Fata. Și îi aduceau pă păcurari călare pă meliță, numa îi vedeai zinind. Îi aduceau călare din temniță pă meliță, din război pă furcoi; și până să coboară pă pământ trebuie să împlânți un cuțat ruginit și să-l bagi în pământ să nu coboare dint-o dată și să să lozască. Amu nu trebe fetele să facă să zie feciorii la ele că zin ei sânguri.

Discuții despre ceremonialul nupțial

N.T.: Tu Ileana mătușii, da' cum faci cununa asta așe mândră?

I.Ș.: Amu' n-oi tomna spune cui i-o fac, la o fătucă care gânde c-a si mireasă da nu spun că dacă s-a sparge... (se rupe logodna)

N.T.: O credințat?

I.Ș.: O credințat da io n-o fac numa din mare c-apoi or găta-o druștele în sara cusutului. Mi-o adus fata struțurile, și-am pus două rânduri de struțuri unu pă deasupra, unu pă dedesubt, două rânduri de oglinzi, înainte-i un pic mai lată și-napoi îi mai îngustă... Noa io mă străduiesc să i-o fac cât de mândră și să aibă năroc că-mi pun tăt sufletu în lucrarea asta, tare bine-mi place să le fac.

R.N.: Io am auzât și io, d-apoi nu grăiesc că dacă n-or si, nu-i bine a grăi de fată...

I.Ș.: Nu-i bine a grăi până om vede lucru gata... d-api bag sama nu-i din sat mirele...

R.N.: Dară, nu, nu, nu...

I.Ș.: Oare pă unde s-or fi cunoscut?

M.Ș.: În șezătoare în lătureni, apoi și astă iarnă și de peste deal o venit...

R.N.: I-am auzât horind noaptea în șezători, lăturenii între hotară.

M.Ș.: Ș-apoi unde să mai cunosc tinerii? Să cunosc la joc...

R.N.: Mărg feciorii a corinda...

I.T.: De Ispas, mărg feciorii la joc de Ispas la Ocnă..

R.N.: Și la Tânje.

M.Ș.: Și pân oraș...

R.N.: Joia la Ocnă și miercurea-n oraș...

M.Ș.: Apoi să-ntâlnesc la nunți, pă la petreceri, da la mărșu-n *horozăș*, fiecare fecior își duce-o fată, drăguța... petrece cu carăle, cu ceterași.

I.Ș.: Apoi nu numa io lucru pântru mireasa asta și Ileană văd că coase steagu'.

I.T.: D-apoi că și io am pregătit steagu aicea, amu mă uit la el ce-a mai trebui a pune, c-api în sara cusutului om pune niște verdeață, or pune feciorii p-aicea și l-or găta, stegarii și feciorii.

Ș.R.: Or mai fost și când părinții i-o măritat și-nsurat.

I.T.: Pi amu dară că...

R.N.: Așe s-o-nțales demult.

Ș.R.: S-o-nțales da de multe ori.

R.N.: N-o fo bine așe măi Ște...

Ș.R.: Nu știu.. o fo și bine, da...

I.T.: De n-o vrut părinții și le-o plăcut la unul de altul o fugit...

R.N.: O fugit, e...

M.Ș.: Părinții să uita numa după avere, cum îi horea ceie *Dă-mă mamă după drag/ Nu te uita la iosag.*

R.N.: *Că iosagu ardă-l focu' / La multe-o mâncat norocu'.*

M.Ș.: *Și iosagu-i trecător/ Ești cu mutu' până mori.*

I.T.: Eee, da' știi cum o mai fo' o hore? Că: *Săracile moinele/ Cum mărită mutele/ Săracile moine lungi/ Cum mărită mute-n dungi.* Că n-aveu grijă feciorii demult numa să aivă moine și să aivă averi, că-i mută, că-i hâdă, cum o fo'.

R.N.: Ba nu grăiți voi, că pântu-ace, care s-o ibdit, o fugit și-o luat lumea-nainte și nu s-o uitat după părinți.

I.T.: Eee da n-o vrut părinții, că de-o fost fata mai săracă și fecioru' mai bocotan, ori o fo' fata mai gazdă și fecioru mai sărac, n-or vrut părinții că așe i-o adunat laolaltă demult.

M.Ș.: Și nu le-o vrut face nuntă după aceie și nu i-o primit.

I.Ș.: Da o fo' întâmplări că s-o răzgândit fecioru o fata după ce-o fost fugiți...

I.T.: D-api că-i lăsa cu nunta și cu țâpooi pă masă și n-o vrut mirele o mireasa a zini să meargă a jura la popa.

R.N.: Alții face câte-o grămadă de credință nu știți c-amu iară o credințat cela, apoi tăt îi face credință ca cela, o cela...

M.Ș.: Până îi ave drăguță mireasă cât pentru un sătuc...

I.T.: Cât de mândru zineu dimineață cu credințele cu ceteră și cu dobă și ieșem în drum și mă uitam.

I.Ș.: Unde mereu cu cetera?

I.T.: La popa. Zineu dimineață la popa să le strige *herdetișu*, cu ceteră și dobă. Și stătea lumea la poartă și se uita. Intrau mirii în casă și îi lua popa în samă. Și apoi mai petreceu.

M.Ș.: Că o știut care a si a lor. Că ș-o făcut de ursată și o știut. Ajuna la Andrelușă (Sf. Andrei) și povestea: „l-am văzut la față”.

I.Ș.: Ori l-am disat.

I.T.: Ori furam din struțu' popii când umbla cu crucea la Bobotează. Să nu ne vadă. Luam un miez de bosâioc și-l puneam sub perină, să visăm ursātu. Ori tot la Bobotează să puna struț în râu să-ndeță.

M.Ș.: Merem după mătrăgună până la Ispas.

I.T.: Ai fo?

M.Ș.: Și tu ai fo!

I.T.: Nu spune ca n-ai fo, că știi c-ai fo.

I.Ș.: Eu tare rău m-am temut atunci, mai ales că o trebuit să ne dezbrăcăm în pielea goală.

R.N.: Și v-ați dezbrăcat?

I.Ș.: Dară că ne-am dezbrăcat, de tātu.

R.N.: Mie nu mi-o fo primit cu mătrăguna că nu m-am dezbrăcat goală.

M.Ș.: Voi v-ați țâpat numa sumnele și ați zâs că-i boghet.

R.N.: Api ce-o mai trebuit?

M.Ș.: Tăt. Și cămeșa. Cum te-o făcut mă-ta așe o trebuit să te dezbraci, să sii ca în ceasul în care te-ai născut. Și api:

Mătrăgună, doamnă bună,
Mărită-mă-n astă lună
De nu-n asta-n ceielaltă
Că de mult îs fată, fată.
Și de mi-i mărita
Și de drăguț mi-i găsi,
Că eu mândru te-oi cinsti,
Cu plăcinte și cu zin
Să ne sie lucru deplin.

Și-ai luat struț de mătrăgună și l-ai dus acasă și l-ai cinstit. O trebuit să joci pă lângă el.

I.T.: Și de Andrelușa visezi ursātu cum zine și-ți dă apă să bei.

I.Ș.: Și la mireasă îi pune cunună pe cap și trei pânzături sub teptari și cămeșă cu bezeri mari. Și cât îi de gazdă mireasa, atâtea-s și pânzăturile. Cât de multe să sie. Nu-i rând a face oricum cămeșa de mireasă. Cam cei ai căsî sau o femeie cu gânduri bune. Nu poate una străină sau cu gânduri rele s-o facă. Și nu din orice pânză și oricum, că drumu îi nou în viață. Și am croit-o într-o zi de dulce. Așa trebe, să le sie viața dulce. Și am avut grijă să n-o încep la sfârșăt de săptămână ori la început. Cam la mijlocu săptămânii cam gioia îi bine.

M.Ș.: Da făcut-ai noduri?

I.Ș.: Niciun nod. Tâte capetele le-am ascuns și am cusut păstă ele. Și n-am niciun nod pă dos.

R.N.: Vai, mândră ți cămeșa. Numa să aibă mirii năroc.

I.Ș.: Și o vrut mireasa tare mult să-i sie cămeșa cu alb și un miez de trăsurica cu albastru și cu verde. Să o mai poată purta și nevastă, să poată mere cu ea oriunde. Sunt care nu le mai iau deloc cămeșile numa atunci mirese. Și n-o mai poartă, cu aceie vre să mai sie îmbrăcată numa când o îngroapă. O poți îngropa cu cămeșa aceie dacă trăie până la 60 de ani. Da dacă-i de 90 de ani o poți îngropa cu altceva. N-o poți pune la 90 cu cămeșă cu ferești. Și nu-i tare bine să vadă alții cămeșa înainte. Ce-o zâs părinții miresei după ce-o mers fecioru în pețit? "Da să zie și bătrânii la noi. Și apoi ne-om înțelege." Și grăiesc de zestre: „Îi dai moina ceie? Îi dai doi boi? Îi dai douăzeci de oi? De nu-i dai pământu de după biserică n-o ieu.” Și s-o strâcat nunta că nu i-o dat pământu de după biserică. Nu i-o dat la mireasă și de-acolo să-ncepe scârba. Da de cele mai multe ori să înțaleg, părinții numa averea o împărțat-o în rest nu să băgau.

(continuare în numărul următor)